

“A Picture is Worth a Thousand Words” with Eye Diseases Identification

Sirimon Komalanimi, MS. Tech.Ed., Sumalee Vangveeravong, MD

Abstract

“A picture is a thousand words” is a proverb that is used in many languages. This means that a single still image can describe or express feelings and communicate as much as we can use words to describe thousands of words in a short time. The doctor in the medical record will usually draw a picture of the abnormality detected or the pathology of the patient coming for treatment on the examination record. to make it easy to see and understand convenient and fast Reduce the time for writing detailed descriptions. in the examination of eye illnesses as well If we bring pictures to describe eye disease In one picture the doctor draws at each treatment. May help disease coders to understand and code the disease completely and accurately. Because most doctors may only diagnose one disease. due to the complete and correct disease code It is important to the health system’s data. The World Health Organization therefore has set guidelines for disease coding of all countries in the world in the same direction by creating The International Classification of Diseases and Related Health Problems, 10th: ICD 10 to be useful in tracking data and disease statistics in research. and public health, so the inspector must record all the information for accurate and complete disease coding as well But the limitation in the examination time and the number of patients that exceed the examination service time. May prevent the doctor from writing or describing as much detail as he wants Difficult to read medical handwriting Or sometimes it’s an abbreviation that the coder doesn’t understand. The drawings recorded by the physician may be a guide for coding eye diseases. This will benefit the foundation of the country’s public health system in the future.

Keywords: ICD, ICD 10, ICD-10-TM, Diseases of Ophthalmology, Eye diseases

บทนำ

“A picture’s worth a thousand words” Fred R. Bernard, 1921

หนึ่งภาพแทนพันคำ เป็นการสื่อว่าภาพหนึ่งภาพสามารถใช้แทนความหมายได้มากมาย เพียงเห็นรูปก็เข้าใจ โดยไม่ต้องมีคำบรรยายมากมาย

การให้รหัสโรค ICD 10 (The International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems, 10th Revision) หรือภาษาไทยแปลว่า บัญชีจำแนกโรคระหว่างประเทศ เป็นรายละเอียดของโรคและการบาดเจ็บต่างๆ จัดพิมพ์และเผยแพร่โดยองค์การ

อนามัยโลก (WHO) โดยมีการปรับปรุงตลอดเวลา ปัจจุบันประเทศไทยใช้หนังสือบัญชีจำแนกโรคระหว่างประเทศฉบับประเทศไทย ICD-10-TM 2016 (International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems, 10th Revision, Thai Modification) ซึ่งปรับปรุงล่าสุดในปี พ.ศ. 2559 รหัส ICD จะประกอบด้วยตัวอักษรตัวแรกเป็นตัวภาษาอังกฤษตั้งแต่ A – Z และตามด้วยตัวเลข 2 – 4 หลักเพื่อระบุรายละเอียดของโรค รหัสโรคทางจักษุวิทยาจะอยู่ในหมวด H00 – H59 รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รหัสโรคทางจักษุวิทยา

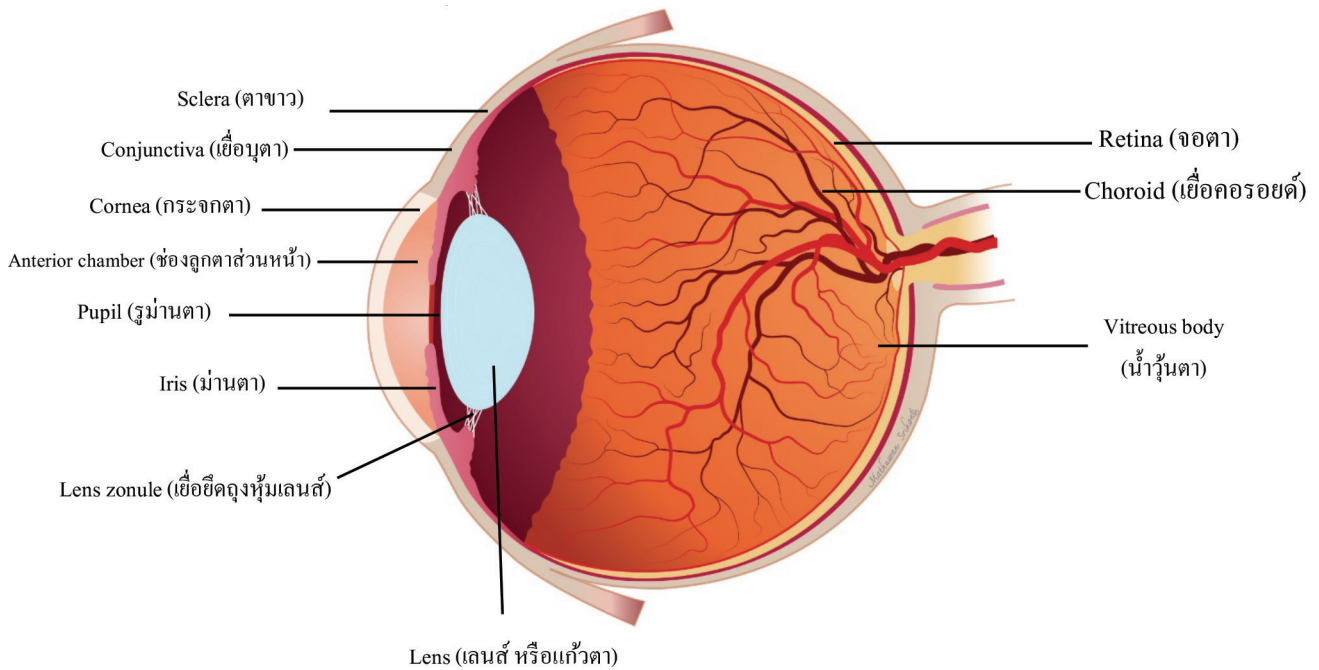
H00-H06	Disorders of eyelid, lacrimal system and orbit	H00-H06	ความผิดปกติที่หนังตา ระบบน้ำตา และเข้าตา
H10-H13	Disorders of conjunctiva	H10-H13	ความผิดปกติที่เยื่อตา
H15-H22	Disorders of sclera, cornea, iris and ciliary body	H15-H22	ความผิดปกติที่ตาขาว กระจกตา ม่านตา และซิลิอารี บอดี
H25-H28	Disorders of lens	H25-H28	ความผิดปกติที่แก้วตา
H30-H36	Disorders of choroids and retina	H30-H36	ความผิดปกติที่คอรอยด์และจอตา
H40-H42	Glaucoma	H40-H42	ต้อหิน
H43-H45	Disorders of vitreous body and globe	H43-H45	ความผิดปกติที่วุ้นตาและลูกตา
H46-H48	Disorders of optic nerve and visual pathways	H46-H48	ความผิดปกติของเส้นประสาทตาและวิถีการเห็น
H49-H52	Disorders of ocular muscles, binocular movement, accommodation and refraction	H49-H52	ความผิดปกติของกล้ามเนื้อตา การเคลื่อนไหวแบบสองตา การปรับตาดูใกล้ไกล และสายตา
H53-H54	Visual disturbances and blindness	H53-H54	ความผิดปกติของการเห็นและภาวะตาบอด
H55-H59	Other disorders of eye and adnexa	H55-H59	ความผิดปกติอื่นของตาและอวัยวะเคียงลูกตา

ที่มา: คัดลอกจากหนังสือ ICD-10-TM บัญชีจำแนกโรคระหว่างประเทศฉบับประเทศไทย (อังกฤษ-ไทย)

ผู้ให้รหัสโรคสามารถให้รหัสโรคตามใบบันทึกการตรวจรักษาผู้ป่วยจากการวินิจฉัยโรคของแพทย์หรือการวาดภาพของแพทย์ โดยแพทย์มักจะวาดภาพเปลือกตา (eyelids), กระจกตา (cornea) และ จอตตา (fundus) สำหรับผู้ให้รหัสโรคที่ไม่คุ้นเคยลายมือของแพทย์ หรือ

แพทย์ให้การวินิจฉัยเป็นอักษรย่อ สามารถดูการวาดภาพของแพทย์ที่บันทึกขณะรักษาผู้ป่วยประกอบการให้รหัสโรคทางจักษุวิทยาได้

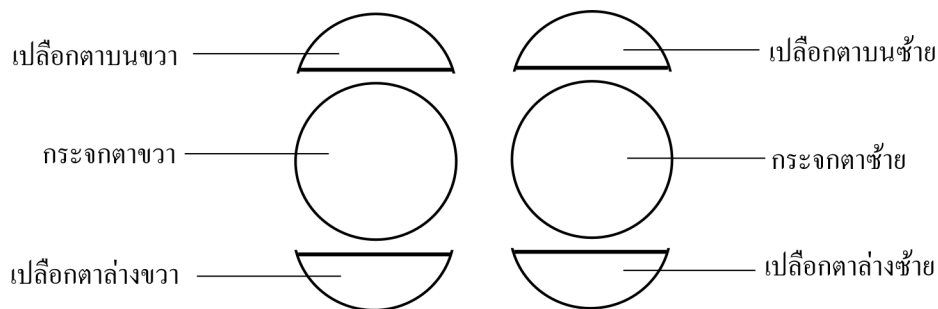
ลูกตาประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

รูปที่ 1 ภาพลูกตาดัดขวาง

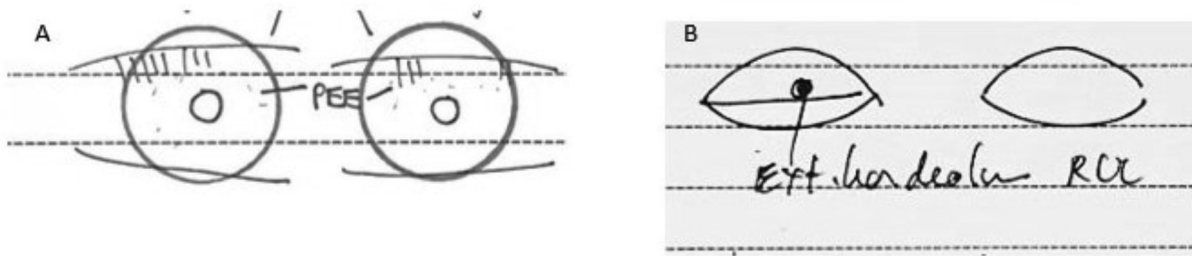
ที่มา: ภาพกราฟฟิกโดย นางสาวมธุวัลย์ ศรีคง ภาควิชาจักษุวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

ภาพที่แพทย์วาดบันทึกจะเป็นภาพวาดแบบจำลองของดวงตาที่แพทย์มองเห็นผู้ป่วยว่ามีลักษณะอย่างไร จากที่มองเห็นด้วยตาเปล่า และการมองผ่านกล้องตรวจ ดังนี้

รูปที่ 2 ภาพวาดลักษณะการพลิกเปลือกตา/เปลือกตาด้านล่าง และภาพวาดกระจกตา

ที่มา: วาดโดย นางสาวสิริมนต์ โกมลณี ภาควิชาจักษุวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

รูปที่ 3 ภาพวาดพร้อมคำบรรยายจากแฟ้มเวชระเบียนผู้ป่วย

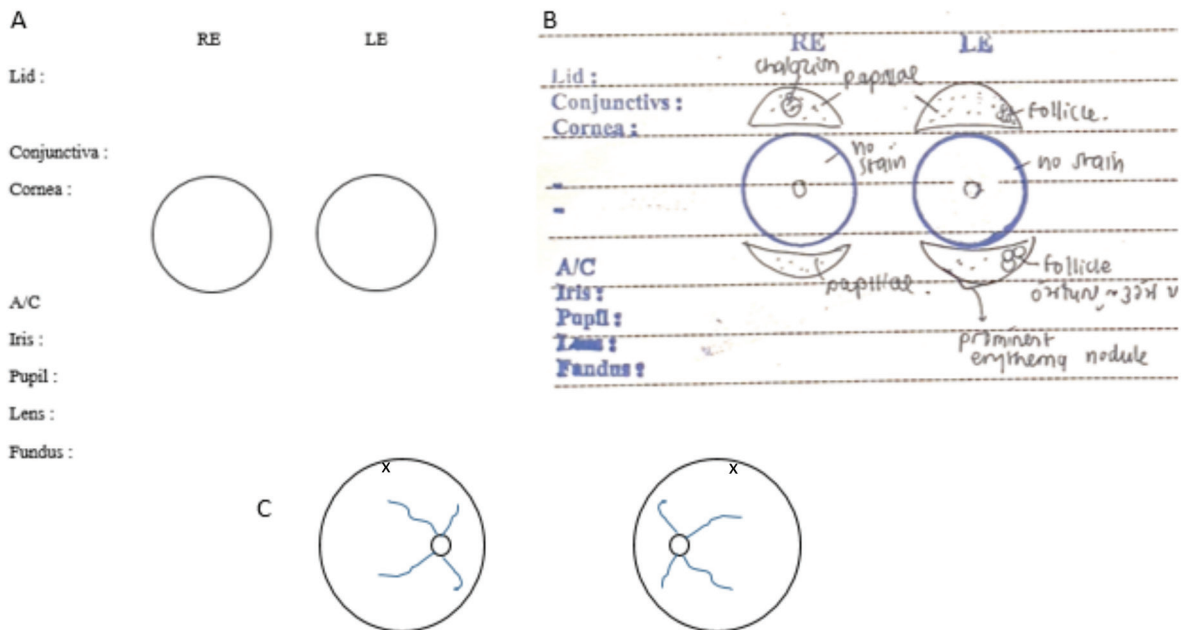
ที่มา: จากใบบันทึกการตรวจผู้ป่วยของภาควิชาจักษุวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

ตามที่แพทย์บันทึกลงไปใบบันทึกการตรวจผู้ป่วย (รูปที่ 3) สามารถให้รหัสโรคได้ดังนี้

รูปที่ 3A เป็นภาพวาดหนึ่งตามีขนตาที่มลูกตา มีจุดๆที่ระจกตา และเขียนตัวอักษรย่อภาษาอังกฤษ PEE จากภาพที่มีขนตาที่มลูกตา คือโรคขอบตาม้วนเข้าและขนตาเกเข้า ศัพท์แพทย์คือ entropion ให้รหัสโรค H02.0 entropion and trichiasis of eyelid ตัวย่อ PEE ที่แพทย์

เขียนย่อมาจากคำว่า Punctate epithelial erosions ให้รหัสโรคคือ H16.1 Other superficial keratitis without conjunctivitis

รูปที่ 3B เป็นภาพวาดเปลือกตาขณะผู้ป่วยหลับตา แพทย์เขียน external hordeolum RUL (ตัวย่อ RUL ย่อมาจากคำว่า Right Upper Lid) ให้รหัส H00.0 Hordeolum and other deep inflammation of eyelid

รูปที่ 4 A แบบฟอร์มตารางการตรวจตาของแพทย์

C แสดงภาพวาดจอตา และจุดรับภาพ

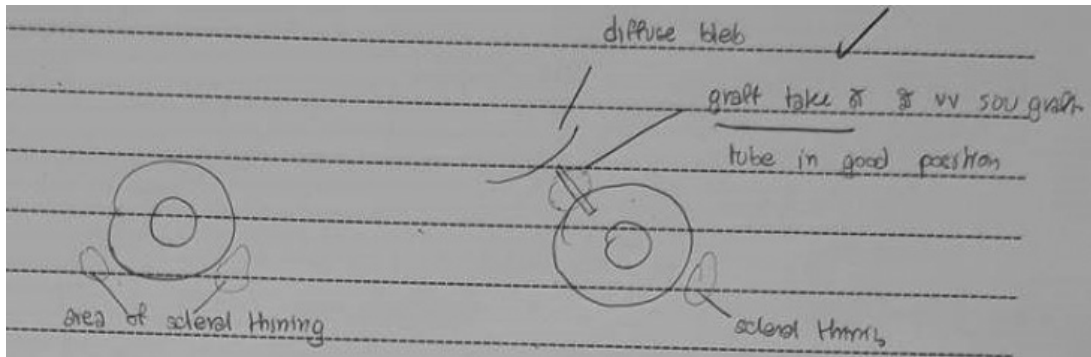
ที่มา: วาดโดย นางสาวสิริมนต์ โกมลนินิ ภาควิชาจักษุวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

รูปที่ 4 B ภาพวาดพร้อมคำบรรยายจากแฟ้มเวชระเบียนผู้ป่วย

ที่มา: จากใบบันทึกการตรวจผู้ป่วยของภาควิชาจักษุวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

รูปที่ 4B จากภาพเป็นการตรวจด้วยการพลิกเปลือก ตาหมอมวาดภาพและเขียนศัพท์แพทย์หลายคำ ได้แก่ chalazion, papillae, follicle ภาพนี้จะเห็นได้ว่าเข้ากัน

กับชื่อของบทความมากที่สุดเพราะหนึ่งภาพสามารถให้รหัสโรคได้หลายรหัส ดังนี้ H00.1 Chalazion, H10.4 Chronic conjunctivitis ตามลำดับ

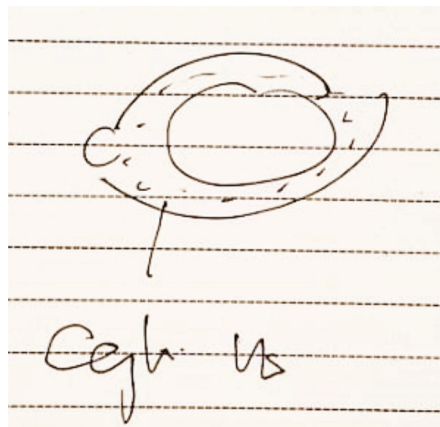

รูปที่ 5 ภาพวาดพร้อมคำบรรยายจากแฟ้มเวชระเบียนผู้ป่วย

ที่มา: จากใบบันทึกการตรวจผู้ป่วยของภาควิชาจักษุวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

ภาพที่ 5 เป็นภาพวาดตาผู้ป่วย ที่ตาขวามี โรค “scleral thinning” จะได้รับรหัสโรค H15.8 Other disorders of sclera ตาซ้ายได้รับการทำผ่าตัดต้อหินและใส่ท่อระบาย

ความดันลูกตา ในกรณีนี้ให้วิเคราะห์ได้ว่า ผู้ป่วยเป็นโรค ต้อหินซึ่งต้องดูในประวัติผู้ป่วยแล้วใส่รหัสโรคต้อหินด้วย ซึ่งรหัสโรคต้อหิน อยู่ในหมวด H40.x และ Q15.0

รูปที่ 6 ภาพวาดพร้อมคำบรรยายจากแฟ้มเวชระเบียนผู้ป่วย

ที่มา: จากใบบันทึกการตรวจผู้ป่วยของภาควิชาจักษุวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

ภาพที่ 6 เป็นภาพวาดรูปลูกตาและเยื่อぶตา (conjunctiva) ของผู้ป่วย แพทย์จุด ๆ ขีด ๆ ตรงเยื่อぶตา อาจคาดคะเนว่าผู้ป่วยมีอาการบวมแดงที่เยื่อぶตา แพทย์

เขียนวินิจฉัยโรค “Cojt...LE” คาดว่าแพทย์จะเขียนวินิจฉัยโรคว่า “Conjunctivitis LE” คือ เยื่อぶตาอักเสบ ให้ รหัส H10.3 Acute conjunctivitis, unspecified หาก

แพทย์เขียนว่า allergic conjunctivitis จะเป็นรหัส H10.1 Acute atopic conjunctivitis หากในภาพไม่มีตัวหนังสือที่แพทย์เขียนก็สามารถคาดคะเนได้ว่าโรคที่แพทย์วาดรูปมานั้นเป็นโรคของเยื่อบุตา ซึ่งอยู่ในหมวด H10.x - H13.x ผู้ให้รหัสโรคต้องอ่านประวัติการเจ็บป่วยของผู้ป่วยให้ละเอียดเพื่อให้รหัสได้ถูกต้องครบถ้วนต่อไป

สรุป

ปัญหาหลักของการให้รหัสโรคผิดพลาด คือการอ่านลายมือแพทย์ไม่ออก หรือหาคำวินิจฉัยโรคของแพทย์ไม่พบ หรือแพทย์เขียนอักษรย่อ ซึ่งจะมีผลต่อการเก็บข้อมูลสถิติของโรคที่โรงพยาบาลให้การรักษารวมถึงการเบิกจ่ายตามสิทธิการรักษาจากงบประมาณของประเทศ นอกเหนือจากคำวินิจฉัยโรคของแพทย์ในการตรวจรักษาผู้ป่วยแล้ว ผู้ให้รหัสโรคสามารถใช้ภาพวาดที่แพทย์บันทึกขณะตรวจผู้ป่วย เช่น ภาพเปลือกตา, ภาพกระจกตา, ภาพจอประสาทตา ประกอบการให้รหัสโรคทางจักษุวิทยาได้ รวมถึงการใช้แบบฟอร์มตารางการตรวจตาของแพทย์ จะช่วยให้ผู้ให้รหัสโรคสามารถให้รหัสโรคได้ละเอียดมากขึ้น รวดเร็ว ถูกต้อง และสามารถลดความผิดพลาดของการลงรหัสโรค ร่วมกับการใช้แบบฟอร์มตารางการตรวจตาของแพทย์จะช่วยให้ผู้ให้รหัสโรคสามารถหาคำวินิจฉัยโรคของแพทย์ได้ง่ายและให้รหัสโรคได้ละเอียดขึ้นด้วย ผู้นิพนธ์หวังว่าบทความเรื่องนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ให้รหัสโรค หากมีการทำงานเชื่อม

โยงระหว่างแพทย์ในการทำแบบฟอร์มรูปภาพเพื่อสื่อสารระหว่างผู้ปฏิบัติร่วมกัน

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ ภาควิชาจักษุวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ที่สนับสนุนและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในบทความฉบับนี้

เอกสารอ้างอิง

1. ปานทิพย์ สวัสดิ์มงคล, วันดี วันศรีสุธน. คำย่อสำหรับการให้รหัส ICD ผู้ป่วยนอก (Abbreviations for ICD coding in outpatient 2009). กรุงเทพฯ: เปเปอร์เมท (ประเทศไทย) จำกัด; 2551.
2. ปทุมมาศ เชี่ยวเชิงงาน, เพ็ญพร โฉมชัชวาล, ปัทมา สันติวงศ์เดชา. คู่มือกายวิภาคศาสตร์สำหรับ Coder (Anatomy For Coder). กรุงเทพฯ: บริษัทไทยเจริญการพิมพ์และบรรจุภัณฑ์ จำกัด; 2553.
3. วรธชา เปาอินทร์. การใช้รหัส ICD-10-TM ในระบบข้อมูลสุขภาพ. กรุงเทพฯ: รงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์; 2547.
4. วรธชา เปาอินทร์. ความรู้พื้นฐานการใช้รหัสโรคและรหัสผ่าตัดตามระบบ ICD. กรุงเทพฯ: รงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์; 2548.
5. สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข. ICD-10-TM บัญชีจำแนกโรคระหว่างประเทศฉบับประเทศไทย (อังกฤษ-ไทย). เล่มที่ 1 ตารางการจัดกลุ่มโรค. กรุงเทพฯ: บริษัท ศรีเมืองการพิมพ์ จำกัด; 2559.

หนึ่งภาพแทนพันคำ กกับการให้รหัสโรคตา

Sirimon Komalanimi, M.S. Tech.Ed.

สิริมนต์ โกมลนินิ, ค.อ.ม.

Sumalee Vangveeravong, MD

สุมาลี หวังวีรวงศ์, พ.บ.

บทคัดย่อ:

“ภาพหนึ่งภาพมีคำหนึ่งพันคำ” เป็นสุภาษิตที่ใช้กันหลากหลายภาษา หมายความว่าภาพหนึ่งภาพเดียวสามารถบรรยายหรือถ่ายทอดความรู้สึกและสื่อสารสิ่งต่าง ๆ ได้มากพอ ๆ กกับการที่เราใช้คำพูดเพื่ออธิบายเป็นพัน ๆ คำ ได้ในเวลาสั้น ๆ และพบว่าในสถาบันที่ผลการตรวจผู้ป่วยของแพทย์ในใบบันทึกเวชระเบียน แพทย์มักจะวาดรูปลักษณะความผิดปกติที่ตรวจพบหรือพยาธิสภาพของผู้ป่วยที่มารับการตรวจรักษาลงในใบบันทึกการตรวจ เพื่อให้เห็นและเข้าใจง่าย สะดวกและรวดเร็ว ลดระยะเวลาการเขียนบรรยายรายละเอียด ในการตรวจการเจ็บป่วยที่ดวงตาก็เช่นกัน ถ้าเรานำภาพมาบรรยายถึงโรคตา ในภาพหนึ่งภาพที่แพทย์วาดลงในการตรวจรักษาแต่ละครั้ง อาจช่วยให้ผู้ลงรหัสโรคสามารถเข้าใจและลงรหัสโรคได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง เพราะส่วนใหญ่แพทย์อาจให้การวินิจฉัยโรคเพียงโรคเดียว เนื่องจากการให้รหัสโรคที่ต้องครบถ้วน มีความสำคัญต่อข้อมูลของระบบสาธารณสุข องค์การอนามัยโลกจึงได้กำหนดแนวทางการให้รหัสโรคของทุกประเทศในโลกไปในทิศทางเดียวกัน โดยจัดทำ The International Classification of Diseases and Related Health Problems, 10th : ICD 10 เพื่อเป็นประโยชน์ในการติดตามข้อมูลและสถิติโรคทางงานวิจัย และสาธารณสุข ดังนั้น แพทย์ผู้ตรวจจึงต้องบันทึกข้อมูลให้ครบ เพื่อการลงรหัสโรคที่ถูกต้องและครบถ้วนเช่นกัน แต่ข้อจำกัดในเรื่องเวลา การตรวจและจำนวนคนไข้ที่มากเกินเวลาการให้บริการตรวจ อาจทำให้แพทย์ไม่สามารถเขียนหรือบรรยายรายละเอียดได้มากตามต้องการ ลายมือแพทย์ที่อ่านยาก หรือบางครั้งเป็นตัวย่อที่ผู้ให้รหัสโรคไม่เข้าใจ ภาพวาดที่แพทย์บันทึกอาจเป็นแนวทางในการให้รหัสโรคตาได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวางรากฐานระบบสาธารณสุขของประเทศในอนาคต

คำสำคัญ: รหัสโรค, รหัสโรคทางจักษุวิทยา, โรคตา

ภาควิชาจักษุวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพมหานคร

Footnotes and Financial Disclosures

Originally receive: 23 February 2023

Final revision: 28 November 2023

Accepted: 6 December 2023

Address for correspondence: Department of Ophthalmology, Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University, Bangkok 10700, Thailand

Email: -

Disclosure(s)

-